

Изази два пута
— у мјесецу —

Цијена за Аустро-Угар-
ску: на годину К 2-40
на по године, К 1-20
на четрт год. К —60
За друге земље: на го-
дину 4 круне. Поједи-
ни бројеви 10 ПОТ.

СРПСКО КОЛО

НАРОДНИ ЛИСТ

Огласи рачунају се по
цјеновнику. Ако се ви-
ше од три пута увр-
шћују, рачунају се је-
— фтиније. —

Уредништво се налази у
Николићевој улици бр. 8.
Писма се шаљу на уред-
ништво „Српско Коло
народног листа“. Руко-
— писи се не враћају. —

Издаје: Друштво „Српско Коло“ (д.-д.)

Уређује: Уредништво „Н. Србобрана“

Седми Конгрес Српских Земљорадничких Задруга, одржан 12. маја 1904. године у Топуском, изрекао је једнодушно ово:

СРБИНЕ, НЕ ИСПУШТАЈ ЗЕМЉЕ ИЗ ШАКА, јер је свака грудa, свака бразда, сваки педаљ српске земље, свака изгубљена кућица, свако напуштено кућиште српско, што Срби лакомислено из шака испуштају и странцима продају — неизмерни народни губитак, сигурна и неизбежна народна пропаст, највеће српско народно издајство. (Тако и само тако изгубили смо ми Срби многа српска села, српске општине, па и читаве српске крајеве, где се сада други шире и размеђу, а још за коју годину нити ће се знати нити спомињати, да је тамо Срба икад и било).

Поузданичка скупштина у Борови.

У вировитичком котару живи близо 4000 српских душа. До сада био је тај српски народ свачије издирао. Код избора отимала се за њега и владина странка и хрватска опозиција, а кад избори прођу частише га старчевићанци „Власима“, а власти му још и данас бране да извјеси икону св. Саве у школи, у којој има 45-теро српске дјеце са Српкињом учитељицом, док на против трпе, да се у Вировитици на сам први дан српског Божића држи годишњи робени ваљар. Тој запостављености српског народа у вировитичком котару много је крив и сам српски народ, јер никад није ни покушао да употријеби снагу своју у корист народносних интереса својих. Вировитички је котар врло мјешовит. У њему има Хрвата, Срба, Нијемаца, Мађара и нешто Чеха. Но поред Хрвата најјачи су у котару Срби. Они имају око 120 независних сељачких бирача од којих поглавито зависи, да ли ће код избора побједити владина странка или опозиција. Да се овамошњи српски народ прене из свог народносног мртвила, те загрије за опћу српску ствар и кроз то отресе запостављености недо-стојне њега и његове снаге, одлучише овдашња

два српска свештеника, у споразуму са неколико свјеснијих и отреситијих Срба ратара, да се сазове за вировитички котар српска поузданичка скупштина. Скупштину је сазвао боровски парох г. Вељко Лукић, а иста је одржана на Сретеније послјије службе у Борови у крчми ваљаног Србина и бирача Пере Војновића. Како су просторије у крчми Пере Војновића доста омалене, позвао је сазивач на ову скупштину скоро све саме бираче Србе, који су се одушевљено одазвали позиву. На поузданичкој скупштини било је преко 100 Срба ратара из Борове, Резовца, Пчелића, Буданице, Цабуне, Клисе, Пивница, Гвозданске и Криваје. Сјем тога дошао је на скупштину и г. Светозар Прибићевић, главни уредник „Н. Србобрана“ из Загреба, а било је и неколико напреднијих Хрвата из Вировитице и неколико трезвенијих Нијемаца из Борове, који су са пажњом и допадањем пратили скупштински рад.

Скупштину је отворио сазивач парох г. Вељко Лукић, који је захвалио сакупљеним Србима ратарима, што су се искупили у толиком броју и разложио им корист оваквог са-стајања, јер се на таквим састанцима могу изближе упознати са тежњама српског народа у Хрватској и Славонији и упутити у дужности своје како према Српству, тако и према отаџбини, без чега се не да постићи никакав успјех. Затим је предложио сакупљенима да се скупштина конституише и изабере председника, потпредседника и перовођу. За председника је изабран најстарији ратар у скупштини че-стита старина Јаћим Релић из Пчелића, за потпредседника посједник Алекса Јасика из Пчелића, а за перовођу свршени богослов г. Никола Кукић из Борове.

Председник Јаћим Релић захвалио је у име своје и у име потпредседника и перовође на повјерењу, те позвао извјеститеље да према

установљеном дневном реду изволе држати говоре своје.

Преч. г. Ђорђе Марковић, парох из Клисе, говори о првој тачци дневног реда — о српским захтјевима. У свом говору истиче, како је српски народ позван у ове крајеве, да брани царевину у најтежа времена њена. Он се одазвао том позиву и јунаштвом својим учинио велику услугу не само царевини аустријској, већ и читавом хришћанству. За те услуге своје добио је од австријских царева многе привилегије, у којима му се признаје народносна, просвјетна и вјерска равноправност са осталим народима у царевини. Међутим, та равноправност призната у царским привилегијама није још ни данас узаконена законима Хрватске и Славоније, и народност српска само је силом прилика трпљена народност, православна црква запостављена римокатоличкој, а у просвјетном погледу стављају се српском народу толике препријеке, да не може да дође до својих српских школа, и зато је најсветија дужност сваког Србина, да се послужи свима законитим средствима, како би оправдан захтјев српског народа, да му се призна потпуна равноправност у сваком погледу, постао већ једанпут законом, а не и надаље био тек жеља.

Преч. г. Вељко Лукић, парох из Борове, говори о другој тачци дневног реда — о уставним правима и финансијалној самосталности Хрватске и Славоније. Он износи у свом говору, како српски народ поред својих кроз српских захтјева има као држављанин и грађанин Хрватске и Славоније и других још захтјева, који се односе на добробит отаџбине његове. Садашње стање у Хрватској и Славонији никако не може да задовољи српски народ. Главни је томе узрок одношај у коме се налази Хрватска и Славонија према Угарској. Истина, српски народ признаје нагодбу склопљену између Хрватске и Славоније и Угарске као темељни закон, јер је тим законом Хрватска и Славонија призната као равноправан уговарач са Угарском, на основу кога закона може она нагодбу исто тако и отказати, као год што ју је склопила. Али ако српски народ признаје нагодбу, не може он данашњу нагодбу признати за корисну по Хрватску и Славонију, јер је том нагодбом лишена Хрватска и Славонија једног од најважнијих својих права — самосталног располагања са својим дохотцима. Сјем

тога и ова данашња по Хрватску и Славонију штетна нагодба не извршује се онако, како је уговорена, а то неизвршивање нагодбе особито штетно дјелује на наше господарствене прилике. Код нас се врло мало инвестира према нашем доприносу, ушљед тога је и зарада у земљи мала, те наш свијет мора чак у Америку за послом, а овамо стотине хиљада јутара најбоље земље у Посавини и Лоњском пољу леже тако рећи без користи као мочварне. Кад би се вршила нагодба и инвестирало у исушивање тог мочварног земљишта, не само да би се нашем свијету отворило издашно врело зараде, него би временом добили силне плодне земље, на које би се могао насељивати наш српски и хрватски народ из неплоднијих и пренасељених крајева.

Но док је наша влада и саборска већина млигава у одбрани оне нагодбе, коју је сама створила, дотле се врло жилава показује у одржању данашњег уставног стања у нашој отаџбини. Главни су увјети уставности слобода штампе и састајања, те утјецај самог народа на законодавство и управу. Међутим смо ми у Хрватској и Славонији баш у том погледу толико ограничени постојећим законима, да је уставност наша тек привидна. Државна власт запљењује у новинама сваку слободнију ријеч, забрањује скупштине у којима би народ слободно могао да претреса прилике у земљи, а изборним редом ограничила право бирања у законодавно тијело на врло мален дио народа и на чиновништво зависно од државне власти, ушљед чега права воља народна не може да дође до израза. Док се уставне прилике у Хрватској и Славонији не окрену на боље не може се ни наш одношај према Угарској поправити, а према томе ни наше лоше господарствено стање, и зато је најпреча грађанска дужност наша, да се најодлучније боримо за што шира уставна права, а поглавито за опће, тајно изборно право са признањем и права мањине, јер би само у том случају могао народ на изборима изрећи слободно праву вољу и жељу своју.

Госп. Светозар Прибићевић, главни уредник „Н. Србобрана“ из Загреба, говори о трећој тачци дневног реда — о одношају српске самосталне странке према хрватским опозиционалним странкама. Он рече, како је побједом

Кошутове странке у Угарској постао много тежи положај Хрватске и Славоније. И до сада се нијесу угарске владе, које су признавале нагоду, обзирале много на права Хрватске и Славоније, у чему им је много помагала слабост наше владе и саборске већине. Али ако дође на владу Кошутова странка, биће положај отаџбине наше још угроженији, јер Кошутова странка просто не признаје Хрватску и Славонију као краљевине равноправне Угарској, него их сматра за њене жупаније. Наша влада и већина, која је била немоћна према досадашњим угарским владама, биће још немоћнија према Кошутовцима, ако дођу на владу у Угарској, и зато морамо одлучно да стунимо у борбу против садашње владе наше и боримо се законитим путем за своја права. Да се можемо успјешно борити не само да је потребно да се сами организирамо, него је потребно да се постигне и споразум са Хрватима. Срби су увијек били за тај споразум, па и сад је српска самостална странка спремна, да се у изборној борби споразумије са хрватским странкама које признају српски народ овдје. Но како има међу хрватским странкама и таквих странака, које не признају српско име и српске оправдане захтјеве, и с којима, дакле, Срби не могу ступати у никакав споразум, то позива присутне Србе бираче вировитичког котара, да се никоме не обећавају, док самостална странка не одлучи са којим ће хрватским странкама ступити у заједничку изборну борбу.

На пошљетку устаје опет преч. г. Вељко Лукић, парох боровски, те рече, како смо овом скупштином тек ударили темељ српском раду у овом крају, али на томе не смије да остане, већ морамо тај рад да наставимо и окупимо све што се поноси српским именом у једно коло. У оволиком великом броју тешко нам се често састајати, а договор што чешћи врло нам је потребан, с тога предлаже, да изабере ова скупштина сталан одбор, који ће руководити читав рад, према потреби сазивати и веће скупштине, као што је и ова данашња, те стајати у свези са средишњим одбором српске самосталне странке у Загребу.

Скупштина једногласно усваја овај предлог, те изабере у тај одбор за опшину Пивнице: Јову Црнобрњу, Митра Панића и Јефту Легена. За опшину Сухопоље: Вељка Лукића,

Алексу Јасику, Милоша Дамјановића и Петра Рудановића. За опшину Цабуну: Марка Амидића и Ђуру Хераковића.

Од колике је важности овај најновији српски покрет у вировитичком котару, види се већ по томе, што је кр. котарска област у Вировитици, на притужбу општинског поглаварства у Сухопољу, тужила сазивача пароха Вељка Лукића суду. Али нека, ми ћемо се овдје већ постарати, да се и власт, а и они, којима сметају Срби и њихов рад, што скорије привикну на српске поузданичке скупштине.

Пркос.

Пркос није пао с неба;
Зато ниче где не треба.
Пркос ти је зверка љута,
Пркос бежи с права пута.
Пркос има кратка вида,
Пркос руши а не зида.
Пркос само јаде справља,
Пркос на све заборавља.

Српска повјест.

6.

Краљ Стеван Милутин.

(Краљевао од 1282. до 1321. године.)

Ово је славни владар српски, за чије се владе Србија почела јако ширити на све стране и постала прва држава на Балканском полуострву. Чим је сιο на пријесто обори се као бура на царство грчко. У три године потуче он Грке и њихове савезнике Татаре, освоји већи дио Маћедоније, допре до Солуна на мору и до Свете Горе.

Иза тога отме од Монгола Браничево, данашњу сјеверо-источну Србију. Тако се примакне бугарском видинском кнезу Шишману, Шишман се бојао српске моћи, па скупи своју силу и позове у помоћ Татаре, те изненада груне у Србију. Али му лоша срећа би. Милутин их поби и поплави видинску кнежевину, а Видин заузме. Шишман се препане, замоли Милутина за мир и обећа, да ће од сада признавати над собом власт Милутинову и слушати га у свему. Милутин пристане на то, а да мир буде тврђи, уда се Милутинова кћи Неда за Шишманова сина Михаила.

Милутин није знао за умор и нерад. Одмах послѣје тога удари опет на Грке и освоји сјеверну Албанију (Арнаутску) са тврдим градом Драчем. Грчки цар Андроник препане се, па замоли за мир. Милутин пристане, а за већу

тврђу узме за жену кћер цара Андроника Симониду. Од то доба спријатељи се Милутин јако са Грцима. Два пута је Милутин помагао Грцима у боју са Турцима, који су из Азије провалили на европску страну. Други пут су 2000 славних српских опклопника под јуначким војводом Новаком Гребостреном прешли у саму Азију и починили чуда од јунаштва у боју са Турцима. Отели су од Турака много земље и градова, али кад се Срби вратише, Турци то за час опет освојише.

То је пријатељство било тако велико, да је Србима било већ неправдо. Милутин је био старац, а Симонида млада и лијепа Гркиња. Он ју је у свему слушао. На српски двор долазили су силни Грци и добивали велике части. Уводили су се и грчки обичаји. Симонидина мати, царица грчка ишла је за тим, да се Србија и Грчка саставе у једну државу, гдје би Грци били на првом мјесту.

Уз то све био је врло mudar. Гдје се није могло ништа урадити оружјем, латио се он лукавства, новца, женидаба, само да Србија буде јача и сигурнија.

Тијело му је било сахрањено у манастиру Бањској, а сад је у бугарској пријестоници Софији. Цркву, у којој оно почива, зову Бугари Свети Краљ.

Руско-јапански рат.

Битка пред Мукденом.

Пуне две недеље дана трајала је љута битка пред Мукденом. Борило се храбро с једне и с друге стране и најмање сто хиљада Јапанаца и Руса мртвих и рањених покрило је широко бојно поље. Борило се на 120 километара и после дуге и упорне борбе Куропаткин је морао опет да се повуче. Генерал Ноги, који је после пада Портартура, одмах кренуо на

Владивосточка лука.

Зато се у два маха побуни против њега српско племство под водством Милутинова сина Стевана. Али их он свлада, зароби Стевана и пошаље га у заточење у Цариград са његовим синовима Душаном и Душицом. Душица је у Цариграду и умро, а Душан се касније вратио са оцем Стеваном, кад се Милутину дало на жао због синова заточења, те га позвао натраг.

Милутин је умро 1321. год. Он је последије свог унука Душана Силног најзнаменитији српски владар. Србију је раширио на све стране као нико прије њега. За његове владе повећала се Србија за још онолико, колика је била, кад се он закрадио. Ту земљу је он људски уредио и довео до великог благостања. Никад прије њега народ није био тако имућан, трговина тако јака. Сам он био је врло богат. Први је српски владар, који је почео ковати златан новац. Нико није дигао толико црква, манастира, болница и школа као он. Земљи својој дао је законе, старао се да свуда влада правда и ред.

бојно поље у помоћ Ојами, главном заповједнику војске, обишао је преко китајског земљишта и зашао у бок десном крилу војске Куропаткинове. Русе је изненадило ово обилажење и кад је то Куропаткин опазио, одредио је да војска напусти своје положаје и да се повуче 60 километара на север до Тјелина, где се налазе опет учвршћени положаји руски и где ће опет доћи до битке, и ако не у најскоријем времену.

И у овим бојевима пред Мукденом Јапанци су бројем били јачи од Руса, јер се држи да је Ноги од Портартура с појачањима из Јапана довео нових сто хиљада војника, па су тако Јапанци били јачи од Куропаткина за коких 150 хиљада људи. Руске вести кажу, да су у овим бојевима имали Јапанци преко 500 хиљада, Руси око 350 хиљада момака. Осим тога је јапанска артилерија била јача бројем топова од руске, док су Руси опет били јачи у коњици.

Нема сумње да су Јапанци однели победу

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

пред Мукденом, али оно, што су скоро сви европеки листови у један глас тврдили, да је руска војска опкољена и да Куропаткину и његовој војсци нема више спасења, опет се показало као пушта жеља непријатеља руских и словенских.

Генерал Куропаткин умео је свагда да се с војском повуче тако да непријатељ није могао из своје победе извући ону грдну корист, какву би требао. Тако је било код Хајчена, код Дашичаа, код Љаојана, тако је сада било код Мукдена. Кад Куропаткин види, да се на једном месту не може дуже држати, он се повуче, зајавши тешке јаде Јапанцима, на утврђене позиције на другом месту.

Ипак их има, који су пријатељи руског оружја, а који кажу, да је Куропаткин у нападајима сувише обазрив и да нема довољно одлучности. Уме, кажу они, уредити (организовати) војску, хладан је и присебан увек, али нема довољно смелости, да се баци у борбу и уништи коначно или непријатеља или себе. Тешко је казати, да ли су овакове речи оправдане или нису, али Куропаткин је на поласку из Русије у Азију рекао сам, да ће га прогласити и неспособним војником, па чак и издајником, али ће се ствар на послетку преокренути и видеће се да је он радио како је најбоље било.

Да Куропаткин није опкољен, то најбоље сведочи један његов брзојав у суботу, у ком каже, да је у петак после подне било узмицање руско врло опасно по Русе, јер је непријатељ ударао с истока и запада. Али неописано јунаштво руског војника одбило је непријатељске нападаје и наше су војске, каже Куропаткин, изван опасности. Непријатељ, каже Куропаткин, продире одоздо с југа зато лако, што је река Хун у четвртак замрзла. У овом одступању рањен је храбри генерал Церпицки, али је ипак остао у убојној линији. Да се овако ствар догађа, потврђује и један телеграм једном берлинском њемачком листу из Токија, који каже, да о каквом опкољавању руске војске нема ни говора.

Како се из Петрограда јавља, послаће се још неколико нових корова војске на бојно поље из Русије. Јапан је бацио до данас сву најбољу војску, и резерву и домобранство, и остају му још једино старији људи преко 40 година. Русија пак има још недирнутих 15 корова најбоље, свеже војске. Русија ће наставити рат и, надајмо се, да ће сломити коначно свога љутог непријатеља.

Новац.

А, љуто се свако вара
Ко у новцу тражи друга:
Новац незна друго бити
До господар или — слуга.

С њиме пази, не загази
У срамоту преголему! —
Један мора бити слуга:
Ил' он теби, ил' ти њему.

Скучиш ли га да те служи,
Служиће те снага јака;
Ал' ако си његов слуга,
Тад си нижи од просјака.

КУПУЈТЕ САМО

СРПСКЕ ШКОЛСКЕ ЖИГИЦЕ

ТРАЖИТЕ ОД
ТРГОВАЦА ДА ИХ ПРОДАЈУ

Помисли у себи...

Немој се поносит'
Кад те когод хвали, —
Помисли у себи:
Тај се можда шали!

Кад те когод куди,
Не срди се јако, —
Помисли у себи:
Хе, можда је тако!

Ко може тражити опрост од војничке службе.

Неки момци, који су позвани на ставњу (ревизију, асентацију), или како се вели *ставни обвезници*, могу добити неке погодности у војничкој служби. Једни могу бити уновачени у докнадну причуву (ерзац-ресерву), гдје служе само 2 месеца мјесто двије и три године, и код домобранства и у редовној војсци. Други могу добити трајан допуст, кад се у главном извјежбају у најпотребнијим стварима.

Да се та погодност добије мора се начинити молба у којој се то моли и предати код котарске области у мјесецу сијечњу и вељачи

или се може предати *на сам дан ставње повјеренству, које прегледа момчад.*

Право добити погодност ерзац-резервисте имају ови:

1. Јединац син, ком отац није кадар радити и једини син, ком је мати удовица, па их он мора уздржавати.

2. Једини зет, ако је таст постао неспособан радити или пуница обудовјела текар послије зетове женидбе, а зет их уздржава. Ако је то било још прије женидбе, онда зет не може добити погодности.

3. Једини унук удовице бабе или дједа неспособна радити, ако их унук мора издржати.

4. Једини брат или полубрат сасвим осиротјеле браће и сестара, који се не могу сами уздржавати, већ то мора чинити брат или полубрат.

5. Незаконити син, ако уздржава матер, која то не може сама.

6. Онај, коме једини брат или остала браћа или шурјаци служе код домобранства или редовне војске или су као резервисте позвани изнимице у службу,

или су му браћа и шурјаци млађи од 18 год. или су неспособни радити, а он их мора уздржавати.

7. Ако други брат или унук не станује код родитеља дједа или бабе, већ на каквом другом мјесту, онда зато не може позвани брат добити погодности. То је свеједно, гдје други брат станује, само кад је кадар давати уздржавање.

8. Ако осим јединог сина или унука имаду родитељи и дјед и баба зетова, свеједно син и унук могу добити погодност.

9. Ако су женини родитељи помрли, а жив јој дјед и баба не може њезин човјек добити погодности, што тобоже мора уздржавати женина дједа или бабу.

10. Ако је полубрату жива удовица мати, дакле мађија оног, који иде на ставњу, може он добити погодност, зато што мора издржавати полубрата.

11. Пасторци, посинци и нерођена браћа не могу добити погодности због тога што морају издржавати очухе, мађије, поочиме, помајке и нерођену браћу (с којом нема ни оца истог ни матере).

12. Рођени дједови и очеви, тастови и од 18 година старија браћа, ако моле да им се унук, син, зет, брат ослободе од војне службе морају доћи пред ставно повјеренство. Друкчије ће се молбенице одбити.

Не морају доћи они којима је преко 70 год. па начелник опћински посвједочи, да је сваком позната њихова неспособност за рад.

Тако ни они, којима је већ једно повјеренство рекло, да су „на увијек за привреду (рад) неспособни“.

Осим тога могу добити трајан допуст, кад се извјежбају у главним стварима, потребно војнику, и они,

који издржавају незакониту браћу и сестре, који издржавају матер која је растављена или развјенчана,

који издржавају чланове породице, ако је нестало нетрагом члана породице, који би је морао издржавати, а не може се сасвим доказати да је умро (н. пр. од два брата, који су врсни радити једног нестане; онда други може добити трајан допуст, ако је ставни обвезаник).

И ова се молба мора у сијечњу или вељачи (јануару и фебруару) предати котарској области, или на сам дан ставње (асентације, ревизије) ставном повјеренству.

Молба се мора подносити сваке године, док год момак све три асентације не прође.

Копривина хвала.

Хвалила се коприва:
„Ја сам страшно цвеће,
Гром у свашта удари
Ал' у мене неће.

Ја сам јунак једини,
Међ' свеколким цвећем:
Гром се боји од мене,
Да га не опечем.“

Шта да велим на ову
Копривину хвалу?
Њојзи нек' је на дику
А нама — на шалу!

Колико Рус умије да трпи.

У селу једне руске губерније (жупаније) дође губернатор (жупан), старјешина те губерније. Ишао је по губернији да види, како народ живи, па је дошао ред и на то село. Као што је обичај, тако велики господин возио се на хинтову са четири коња и пратило га је шест козака.

Кад је дошао на сред села, примјети он да свијет некуд трчи, стане и запита човјека, који је његовим колима најближи био.

— Куд то трчите, људи?

— Трчимо, да ухватимо нашег оца.

— Каквог оца?

— Та нашег оца попу.

— Па што га хватате.

— Да га вежемо.

— Шта, наопако?!

— *Морамо.*

— *А за што морате?*

— Та данас је субота, па сутра треба да служи св. литургију, а не смије свештеник пијан служити службу Божју. Ми га с тога сваке суботе и пред сваки светац у вече ухватимо, вежемо, па га кући однесемо и у јутро га одрижешимо, те он красно сврши јутрење и св. литургију уједно и онда даље пије. Ушла неман у човјека па не може сиромах, да се мане пића, није он крив, везала га се несрећа, добар је то човјек иначе. —

— Па што се не тужите владици, па би га он истријезнио за свагда?

— *А гдје би смо ми тужили нашег оца?!*

— Па колико година има, како га тако хватате и вежете?

— *Тридесет.*

Губернатору, чувши ово, падоше на памет из „блажена“, што се поје о св. литургији, ови стихови: „Щедр и милостив Господ, долготерпјелив и многомилостив. Не до конца прогњевајетсја ниже во вјек враждујет. Не по безаконијем нашим сотворил јест нам, ниже по грјехом нашим воздал јест нам“. (Милосрдан и милостив је Господ, дуготрпљив и најмилостивији. Он се не ће до краја срдити, нити ће до вијека непријатељовати. Није по безаконијима нашим учинио нам, нити је по гријесима нашим казнио нас.)

Па онда, од чуда и усхићења што је Рус његов такав, узвикну:

„О љубави руска, о трпљивости руска, колика си ти! Толика си велика, колика је и земља руска велика! О Русу велики, како си дуготрпљив и многомилостив. Све ћеш претрпити и издржати, све ћеш опростити и све ћеш освојити. Та с тога и данас сунце у руској земљи не залази, а неће никад ни заћи.“

О имању.

„Имао сам“ — то није имање.

„Имао бих“ — то су празне речи.

„Рад бих имат“ — то је жељукање.

„Имати ћу“ — то тек чудно звечи.

Али „имам“ — то једино вреди:

Зато брајко што имаш то штеди.

За „Српско Коло“.

И овај пут можемо изнијети лијеп број народне господе и народних пријатеља, који се својски заузимљу за „Српско Коло“. Г. Димитрије Јагодић из Нове Градишке послао је управи нашој К 21:60 за 17 скупљених претплатника, од којих је 9 претплаћено за сву, а 8 на по године. Г. П. Кошутић из Бузете скупио је 11 претплатника „Српском Колу“. Вузета је мало мјесто

па ево лијепа броја претплатника из њега, а то је доказ, како се и у малом мјесту може много учинити, кад се хоће. Г. Петар Орлић трговац из Петрова Села у Лици послао је управи „Српског Кола“ К 48 као претплату за 20 скупљених претплатника. Г. Орлић жели добро својем народу, па зато и настоји, да међу њ рашири овај народни лист. И остали Срби трговци учиниће зацијело тако исто. Пречасни г. Петар П. Томић парох у Војаковцу код Крижеваца послао је К 20:40 за скупљених 15 претплатника. Претплатници су из Војаковца и Клоштра. Војаковац је мала парохија, па ево, како је преч. г. Томић скупио лијеп број претплатника. Колико има већих парохија у нашој митрополији, па немају толико претплатника. Г. Филип Кетић из Старог Сланкамена у Сријему послао је даље К 16:80 као годишњу претплату за 7 скупљених претплатника. Пречасни г. Јово Гламочлија парох у Јабуковцу, који је већ прије скупио 10 претплатника, пише нашој управи, да му пошље још 10 бројева „Српског Кола“, па ће онда заједно послати новац за свијех 20 претплатника. Један пријатељ нашег листа из Лисичина послао је даље К 4:80 као тромјесечну претплату за 8 скупљених претплатника. Даље је опет други један пријатељ „Српског Кола“ из Стрмена послао К 4:80 за скупљена три претплатника и обећава, да ће их још скупити. Г. Симо Матијевић трговац из Крњака послао је управи нашој К 33:60 као претплату за скупљених 14 претплатника. И овај Србин трговац лијепо се ево заузимље за „Српско Коло“. Пречасни г. Милан Ј. Димић парох у Плавшинцима, послао је К 22:80 као годишњу претплату за 8 претплатника и као погодишњу претплату за 3 претплатника. Ово је такођер веома мала парохија, па ипак заузимањем преч. г. Димића скупљен је лијеп број претплатника у Плавшинцима. На Сретеније приликом освећења ново саграђене куће г. Миле Мамуле у Врбовском, а на његов приједлог скупљено је К 26:40, као годишња претплата за 11 претплатника „Српског Кола“. Г. Никола Наранчић правник, који је већ прије до 30 претплатника скупио у Госпићу скупио је још 6 нових претплатника. Исто тако је г. Јован Јејинић, који учи за ветеринара у Бечу скупио је у једном малом тргорачком друштву К 9 као претплату за Србе ратаре у Вођину. Г. Д. Мрвош из Тука код Врбовског скупио је 6 претплатника, па пише, да ће их још скупити. Мало је одраслих, који умију читати, али за то ће се претплатити они, којима дјеца знају читати, па ће им дјеца читати увече код куће. Тако би требали да раде и остали Срби ратари, који не умију читати, а дјеца им иду у школу, па им могу прочитати увијек сваки број.

Нужда и закон.

„Нужда закон мења“ —

То ј' истина жива,

Ал' би боље било

Да обратно бива.

* * *

Купила је Стака фину,
Плаву свилу за хаљину;
Још се вајка мужу Стака
Да је свила врло лака —
Муж се кроз плач смешка:
Теби можда ј' лака,
Ал' мени је тешка.

Шта се збива у нас и у свијету.

У Угарској још није састављено ново министарство, па Тиса непрестано стоји на челу своје владе. Говорило се да ће гроф Јулије Андраши, који је већ прије избора иступио из владине, тако зване либералне (слободоумне), странке, саставити ново министарство. То му није пошло за руком. Сад се говори, да ће Векерле саставити странку од већине либералне странке, либералних опозиционалаца и четрдесеторице заступника Хрватске и Славоније.

У Македонији се пролијева крв непрестано. Бугарске чете убијају Србе, а српске Бугаре, а народу јадном отуда нема никакове помоћи. Све то, што се догађа иде у корист Аустро-Угарској, која гледа само згодну прилику па да заузме Стару Србију и Македонију до Солуна. Бугари неће да виде то, па ако тако потраје неће Стара Србија и Македонија бити ни српска ни бугарска него туђинска. Давно је рекао наш народ: „Док се двојица свађају, трећи краву музе“.

Српска православна црквена опћина у Загребу тражила је од градског заступства загребачког помоћ за градњу своје нове школске зграде. Ту су помоћ из Загреба добили већ и Чивути и Нијемци, па је право било да је и Срби добију, јер и они плаћају порезе и намете градске. Али хрватска странка права, коју води покрштени Чивутин д-р Јозеф Франк, дигла је читаву хајку против те помоћи. К њима се придружило и 12 људи владине мађаронске странке, па су у сједници од петка тајно изгласали, да се Србима не да помоћ.

Бугарски кнез налази се сада у Лондону у походама код енглеског краља. Прије тога је већ био у Берлину код њемачког цара. Изгледа да кнез Фердинанд нешто крупно спрема. Све се нешто говори о рату Бугарске с Турском и о проглашавању Бугарске независном краљевином.

Различне вијести.

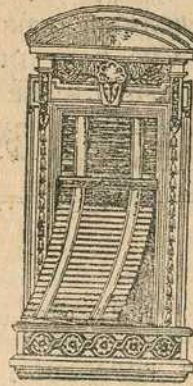
Важно за путнике у Америку. Сваки путник, који иде у Америку на посао, мора бити потпуно здрав и не смије пријећи 45 година живота. Не смије бити сакат. Особито се нази на очи, а враћају се путници чак и због кожных болести. Ако жена остави мужа овдје, па пође у Америку, а област то сазна, вратиће је натраг. Жене у другом стању, ако путују без мужа, а немају од мужа писменог допуштења, враћају се

натраг. Добро је за путника, ако има уза се адресе својих сродника, пријатеља и знанаца. Сваки путник кад дође у Америку, мора имати уза се бар 10 долара (50 круна) за путни трошак.

Дужницима „Српског Кола“.

Није право а ни лијепо читати лист, а не платити га, као што није лијепо ни право служити се ма чиме туђим забадава. Ово говоримо и пишемо свима онима, који ћуте, примају лист и читају га, а не мисле да лист треба и платити. Да се ту ради о какву велику новцу, не бисмо ништа рекли, али овако кад се ради о цигле К 2·40 на годину, не можемо, а да не приговоримо свијем онима, који нам још дугују за лист. За то молимо и позивамо све оне, који нам дугују, а не мисле платити листа, да нам поврате овај број, јер ћемо онда знати се равнати и код штампања нових адреса испустити их из адресара. Ако то они не учине и сами се тако не јаве, онда ћемо их и сами испустити, али ћемо донијети у овом народном листу све оне, који су хтјели да забадава читају лист. Но ми се надамо, да до тога неће доћи, него да ће сваки такаш наш претплатник знати, да учини своју дужност. А и не би било лијепо, да му се име чита због такве маленкости у „Српском Колу“.

Уредништво и управа „Српског Кола“.

Фабрика
жалузија,
ролета,
дрвених
и жељезних
завојних
капака

Г. СКРБИЋ

Илица 40. — ЗАГРЕБ — Илица 40.

препоручује своје

признато солидне, тачне и јефтине

фабрикате

Ценовници бадава и франко.

604. 5—24.